

1. Obiekt

Stodoła nr 15

2. Czas powstania

1900

3. Miejscowość

TETYN

4. Adres

Tetyń nr 15
gm. Kozielice

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo szczecińskie

gmina Kozielice

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Beyersdorf

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo szczecińskie

powiat Pyrzyce

8. Właściciel i jego adres

I. [REDACTED]

II. [REDACTED]

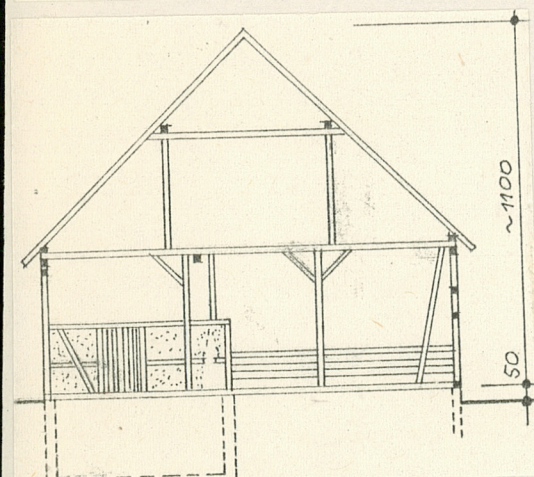
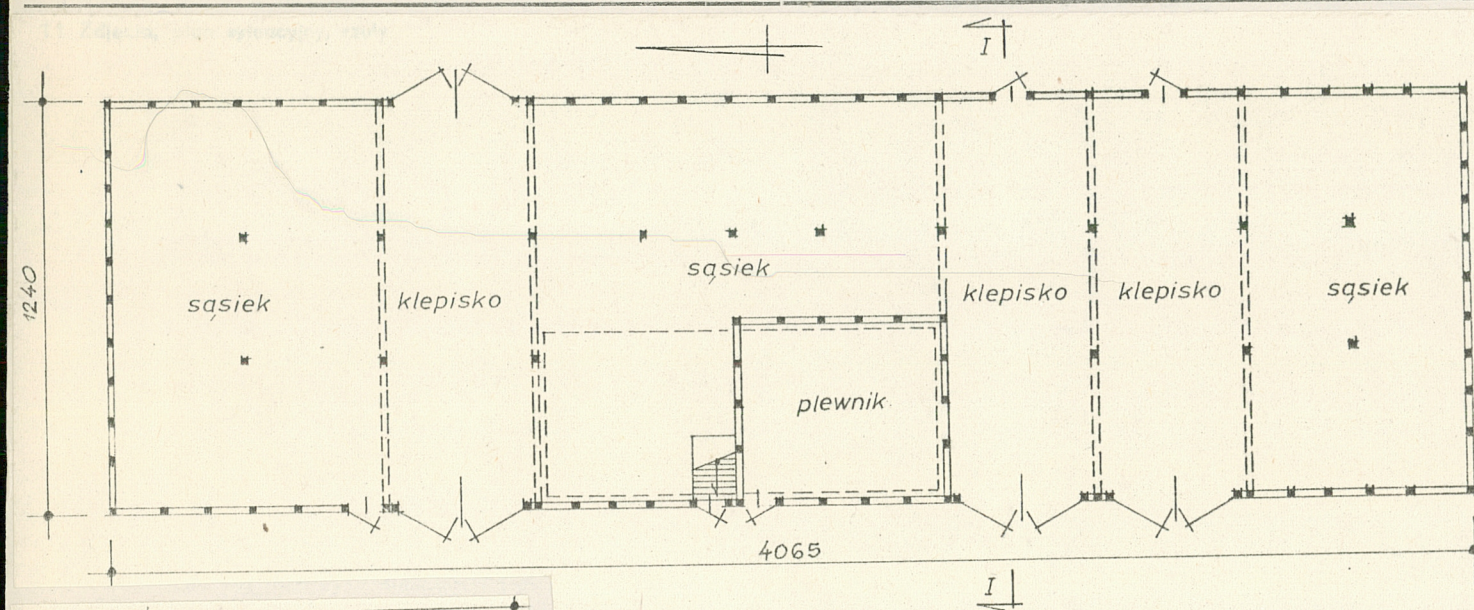
III. Rolnicza Spółdzielnia
Produkcyjna

9. Użytkownik i jego adres

I i II - [REDACTED]

10. Rejestr zabytków

Nr _____ data _____

B. Sańko
autor zdjęć
data wykonania IX.1980 r.
miejsce przechowywania negatywów
PKZ 0/Szczecin

Zagroda należała z pewnością do stosunkowo zamożnych rolników - dwuspokrewnionych rodzin, z których każda miała oddzielną chałupę a wspólnie użytkowały zabudowania gospodarcze. Świadczy o tym układ zabudowy działki i funkcjonalny związek wszystkich komponentów. Po roku 1945 zagrodę podzielono na dwie części; jedną z chałup /obecnie nr 16/ wyłączono, pozostałą /nr 15/ wraz z zabudowaniami przekazano rodzinom Wirszaków i Węglińskich. [redacted] uprawia 10 ha ziemi, [redacted] zdał swoje 7,6 ha na Państwowy Fundusz Ziemi - przechodząc na rentę; jego część stodoły użytkuje Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Tetyniu.

Stodoła ma nietypowy podział wnętrza; występują tu trzy sąsiadki i trzy klepiska, z których dwa umieszczone są obok siebie, asymetrycznie bliżej południowego szczytu budynku. Taki układ funkcjonalny trudny jest do jednoznacznej interpretacji, chyba że w jakimś okresie podzielona była pomiędzy trzech użytkowników. Szczególnie cennym elementem jest data 1900 oraz inicjały KB umieszczone w polu międzyryglowym nad wejściem do piwnicy w ścianie frontowej. Inskrypcja wykonana z kamyczków, wcisniętych w glinę.

Tetyń jest dużą wsią rolniczą, położoną ok. 14 km na południ-zachód od Pырzyc. W sensie układu przestrzennego zaliczyć ją można do wsi wielodrożnych z wyraźnie widocznym starszym założeniem owalnicowym. Obecnie główna droga biegnie na linii N-S. Po jej wschodniej stronie, w centrum, w pobliżu placu na którym wzniesiony jest kościół znajduje się zagroda nr 15. Zabudowania ustawione są w czworobok wokół podwórza. Na froncie, kalenicami do drogi posadowione dwie chałupy /nr 15 i 16/ między którymi brama wjazdowa na teren obejścia. Równoległe do chałup - w głębi podwórza - ustawiona jest długa ryglowa stodoła; boki podwórza wygradzają dwa budynki inwentarskie, zwrócone do drogi szczytami. Poza stodołą wszystkie zabudowania wzniesione są z cegły. Do frontowej ściany stodoły dostawiona jest mała drewniana szopa, pełniąca rolę drewnutni. Podwórze częściowo brukowane z gnojownikiem pośrodku oraz studnią w pobliżu szopy. Część podwórza sąsiadująca z chałupą nr 16 wygradzona drewnianym płotem sztachetowym.

- - -

Stodoła zbudowana na rzucie wydłużonego prostokąta, częściowo podpiwniczona, przykryta dachem dwuspadowym. Front stodoły zwrócony w kierunku zachodnim. Wzdłuż półn. ściany szczytowej umieszczony jest sąsiek, dalej klepisko, sąsiek środkowy z wydzielonym od frontu plewnikiem, kolejno dwa - obok siebie - klepiska i trzeci sąsiek wzdłuż południowej ściany szczytowej. Przejezdne jest klepisko północne; pozostałe mają w osi wrót tylko jednoskrzydłowe drzwi. Plewnik, piwnica i północny sąsiek skomunikowane drzwiami bezpośrednio z podwórzem; sąsiek środkowy i południowy dostępne od strony klepisk.

Pod frontową częśćią środkowego sąsiadu umieszczona jest piwnica zagłębiona w grunt ca 230cm, mająca ściany kamienne, przykryta nagim stropem belkowym, wejście po jednobiegowych, ceglanych schodach. Ściany ryglowe z wypełnieniem strychułowym, posadowione na niskiej podmurówce kamienno-ceglanej. Konstrukcyjnie analogiczne ściany wygradzające plewnik. Sąciecznice poziomo odeskowane, wys. 90 - 120 cm, jedynie sąsiek południowy wydzielony sąsiecznicą z żerdzi, wys. 2 m. Wrota i drzwi sponowe, zawieszone na zawiasach pasowych /kowskich i fabrycznych/. Klepiska utwardzone gliną w sąsiekach podłoga gruntowa. Dach dwuspadowy, kryty dachówką zakładkową, więźba krokwiowo-jętkowa z podporą stołcową dwustronną; płatwie pośrednie leżą bezpośrednio nad jętką. Szczyty dachu bez wypełnień, od zewnątrz pionowo oszalowane.

Plewnik przykryty nagim stropem belkowym.

Instalacja elektryczna 220 V, brak instalacji odgromowej.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa 504 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne stodoła	17. Użytkowanie obecne stodoła
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Stodoła nie nosi widocznych śladów przebudowy.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Niektóre elementy drewnianego szkieletu spękane i spróchniałe, brak części wypełnienia ścian. Więźba i pokrycie dachu bez zastrzeżeń.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Inwentaryzacja skrócona budownictwa ludowego.
/Katalog/. Gmina Kozielice. 1980. Wyk. Pracownia Dokumentacji Etnograficznej PKZ O/Szczecin.
Egzemplarz w: WKZ Szczecin, PKZ O/Szczecin.

22. Bibliografia

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Fotografie: neg. nr 41784, 41785 PKZ O/Szczecin.

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

mgr Alicja Gerlach-Jósewicz
X.1980 r.
PKZ O/Szczecin

26. Sprawdził

27. Załączniki

1. Miejscowość

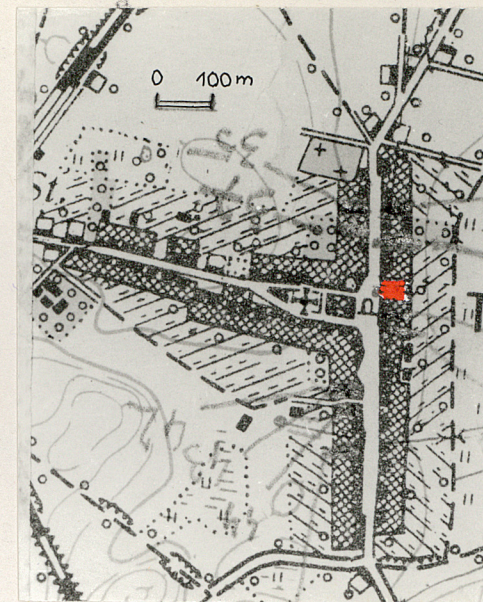
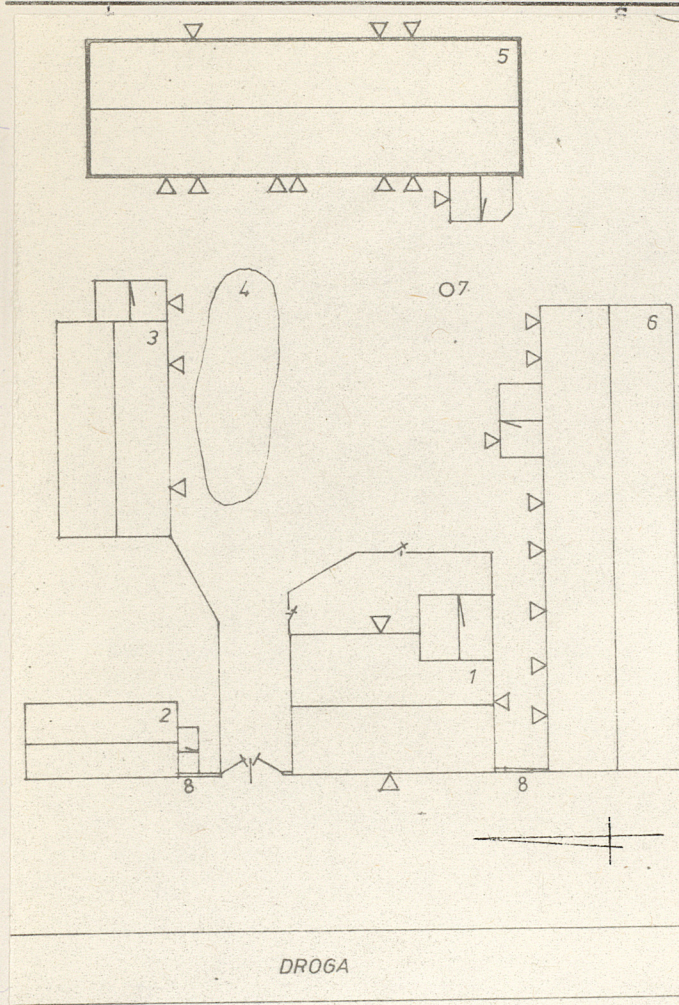
Tetyń nr 15

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Stodoła

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Orientacja, sytuacja, zdjęcie

OZNACZENIA

1. CHAŁUPA NR 15
2. CHAŁUPA NR 16
3. BUD. INWENTARSKO-GOSPODARCZY
4. GNOJOWNIK
5. STODOŁA
6. BUD. INWENTARSKI
7. STUDNIA
8. MUREK

Wkładkę założył: A. Gerlach-Jósewicz, 1980

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Jedn. Wyd. Akcyd. Olsztyn zam. 1299/S/78
 ©ZGraf. ZP. Ostróda zam. 1040 n. 20000

Wzór ODZ 1978 r.